

คำวินิจฉัยของ นายมานิต วิทยาเต็ม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๒/๒๕๔๕

วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๕

เรื่อง ประธานวุฒิสภำทำหน้าทีประชนรัฐสภา ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณำวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๒ และมาตรา ๒๖๖ กรณีสมาชิกรัฐสภา จำนวน ๓๕ คน ยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า กรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุขาดคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญ

ประธานวุฒิสภำทำหน้าทีประชนรัฐสภา ได้อำศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๒ และมาตรา ๒๖๖ ยื่นคำร้องลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณำวินิจฉัย โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ ดังนี้

๑. สมาชิกรัฐสภา จำนวน ๓๕ คน อำศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๒ เข้าชื่อเสนอคำร้องต่อประชนรัฐสภาเพื่อขอให้ส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณำวินิจฉัยว่า พลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ นายปริญญา นาคฉัตริย์ และนายวิระชัย แนวบุญเนียร กรรมการการเลือกตั้ง เป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และต้องพ้นจากตำแหน่ง

๒. สมาชิกรัฐสภาที่พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ขณะนี้ยังคงปฏิบัติหน้าที่อยู่โดยอำศัยอำนาจตามมาตรา ๑๓๑ วรรคสอง และมาตรา ๑๖๘ ของรัฐธรรมนูญ ในการตีความเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา มีความเห็นเป็น ๒ ฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายแรก เห็นว่า การตีความตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ถือเป็นกฎหมายมหาชน จะต้องนำนิติวิธีทางกฎหมายมหาชนมาใช้บังคับ คือ ต้องตีความตามลายลักษณ์อักษร และต้องเป็นไปอย่างเคร่งครัด ดังนั้น สมาชิกรัฐสภาชุดนี้ จะปฏิบัติหน้าที่ได้แต่เฉพาะในกิจการที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๖๘ ของรัฐธรรมนูญเท่านั้น แต่ตามมาตรา ๑๔๒ ของรัฐธรรมนูญ เป็นกรณีที่สมาชิกรัฐสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกรัฐสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประชนรัฐสภาว่า กรรมการการเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓๗ หรือกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๓๕ นั้น มิใช่เป็นการทำหน้าทีของสมาชิกรัฐสภาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๖๘ (๑) (๒) และ (๓) แต่อย่างใด ดังนั้น สมาชิกรัฐสภาชุดนี้จึงไม่สามารถใช้อำนาจในการเสนอเรื่องต่อประชนรัฐสภา เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณำวินิจฉัยตามมาตรา ๑๔๒ ของรัฐธรรมนูญได้

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า การตีความเกี่ยวกับปัญหาการใช้อำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาที่ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๑ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๑๖๘ นั้น จะต้องตีความในลักษณะที่เป็นไปเพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพและผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ รวมทั้งต้องสามารถควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจและหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐได้ตามหลักนิติรัฐ ซึ่งกรรมการการเลือกตั้งนั้น ถือเป็นองค์กรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ จึงเห็นได้ว่า กรรมการการเลือกตั้งย่อมถูกตรวจสอบได้ตลอดเวลา ประกอบกับปัญหาการแต่งตั้งและถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญนี้ ก็ถือเป็นหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาที่รักษาการอยู่ต้องดูแล ซึ่งมีการรับรองไว้ชัดเจนแล้วในมาตรา ๑๖๘ (๓) ที่บัญญัติให้สมาชิกวุฒิสภาที่พ้นจากสมาชิกภาพและรักษาการตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๑ วรรคสอง ยังคงมีหน้าที่ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญได้ ดังนั้น การยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยให้กรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุขาดคุณสมบัติ ก็ถือเป็นหน้าที่ที่สามารถกระทำได้โดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

๓. ประธานวุฒิสภาในฐานะผู้ทำหน้าที่ประธานรัฐสภา เห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๒ มิเจตนาห้ามเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการกระทำอันต้องห้ามของกรรมการการเลือกตั้งของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญ โดยให้ประธานรัฐสภามีอำนาจเพียงตรวจสอบความถูกต้องของคำร้อง หากเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้และเรื่องนี้ศาลรัฐธรรมนูญได้วางบรรทัดฐานในการเสนอคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เกี่ยวกับกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรไว้แล้ว เมื่อขณะนี้ได้เกิดปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาว่ามีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใด โดยมีสมาชิกวุฒิสภาอย่างน้อย ๒ กลุ่ม ได้มีความเห็นโต้แย้งกันอย่างชัดเจน ในฐานะผู้ทำหน้าที่ประธานรัฐสภา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า **ปัญหาดังกล่าวถือเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญแล้ว** ประธานรัฐสภาในฐานะผู้ใช้อำนาจจึงไม่สามารถใช้อำนาจดุลพินิจเป็นประการอื่นได้ นอกจากการส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

๔. ในฐานะประธานวุฒิสภาผู้ทำหน้าที่ประธานรัฐสภา ตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง และมาตรา ๑๕๒ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ได้ตรวจสอบลายมือชื่อของผู้เสนอคำร้องแล้ว เห็นว่ามีสมาชิกวุฒิสภาร่วมลงชื่อในคำร้องไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๒ แล้ว ประธานรัฐสภาจึงต้องส่งคำร้องดังกล่าวเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

(๑) สมาชิกวุฒิสภาที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลงแล้วนับแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕ จะสามารถ ยื่นเรื่องต่อประธานรัฐสภาเพื่อส่งคำร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยให้กรรมการการเลือกตั้ง ทั้ง ๓ คน พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุขาดคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๒ ได้หรือไม่

(๒) หากสมาชิกวุฒิสภาที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕ สามารถยื่น คำร้องตามข้อ ๑ ได้ คำร้องดังกล่าวจะเป็นผลให้กรรมการการเลือกตั้งทั้ง ๓ คน คือ พลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ นายปริญญา นาคฉัตรีย์ และนายวิระชัย แนวนุญเนียร ต้องพ้นจากตำแหน่งหรือไม่

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

“มาตรา ๑๓๑ เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลง พระมหากษัตริย์จะได้ทรงตราพระราชกฤษฎีกา ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่อายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลง และวันเลือกตั้งต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรา ๑๖๘ ให้สมาชิกวุฒิสภาที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ อายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่ง ทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งใหม่ จะเข้ารับหน้าที่”

“มาตรา ๑๓๓ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลง เมื่อ

- (๑) ถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒๕
- (๕) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒๖
- (๖) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒๗
- (๗) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๒๘

(๘) วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง หรือศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้พ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๕๖ ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติหรือศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย แล้วแต่กรณี

(๙) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานวุฒิสภา

(๑๐) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ”

“มาตรา ๑๓๖ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกสี่คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

ให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการตามวรรคหนึ่ง”

“มาตรา ๑๓๗ กรรมการการเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ในวันเสนอชื่อ

(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

(๔) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๖ หรือมาตรา ๑๐๕ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗)

(๑๓) หรือ (๑๔)

(๕) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๖) ไม่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะห้าปีก่อนดำรงตำแหน่ง

(๗) ไม่เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครอง กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน”

“มาตรา ๑๓๕ กรรมการการเลือกตั้ง ต้อง

(๑) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น

(๓) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๔) ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด

ในกรณีที่วุฒิสภาเลือกบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) โดยได้รับความยินยอมของผู้นั้น ผู้ได้รับเลือกจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อผู้นั้นได้ลาออกจากตำแหน่งตาม (๑) (๒) หรือ (๓) หรือ แสดงให้เห็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบวิชาชีพอิสระดังกล่าวแล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือก แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับเลือกให้เป็นกรรมการการเลือกตั้ง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ”

“มาตรา ๑๔๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาว่ากรรมการการเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓๗ หรือกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๓๕ และให้ประธานรัฐสภาส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยว่ากรรมการการเลือกตั้งผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งหรือไม่

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยไปยังประธานรัฐสภา และประธานกรรมการการเลือกตั้ง

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการการเลือกตั้งด้วย โดยอนุโลม”

“มาตรา ๑๖๘ ในระหว่างที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ จะมีการประชุมวุฒิสภามีได้ เว้นแต่เป็นกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การประชุมที่ให้วุฒิสภานำหน้าที่รัฐสภาตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๒๓ โดยถือคะแนนเสียงจากจำนวนสมาชิกวุฒิสภา

(๒) การประชุมที่ให้วุฒิสภานำหน้าที่เลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามมาตรา ๑๓๘ มาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๕๖ มาตรา ๑๕๕ มาตรา ๒๕๗

มาตรา ๒๖๑ มาตรา ๒๗๔ (๓) มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๘ มาตรา ๒๗๙ (๓) มาตรา ๒๘๓
มาตรา ๓๐๒ และมาตรา ๓๑๒

(๓) การประชุมที่ให้ผู้พิพากษาทำหน้าที่พิจารณาและมีมติให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง”

“มาตรา ๒๖๖ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ
ในองค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย”

การพิจารณาและคำวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง ประธานวุฒิสภาทำหน้าที่ประธานรัฐสภาอ้างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ขอให้
วินิจฉัยปัญหาว่า สมาชิกวุฒิสภาที่พ้นจากตำแหน่งแล้วเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ขณะนี้ยังคง
ปฏิบัติหน้าที่อยู่โดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๑ วรรคสอง และมาตรา ๑๖๘ มีอำนาจ
หรือไม่ในการใช้สิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๒

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เป็นกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่
ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ในองค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อ
ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย เมื่อข้อเท็จจริงกรณีเป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของ
สมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๑ วรรคสอง ว่า สมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๓๕ คน มีสิทธิ
เข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๒ หรือไม่ กรณีจึงเป็นปัญหาเกี่ยวกับ
อำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาในการใช้สิทธิเฉพาะตัวของแต่ละคน และมีใช้ปัญหาอำนาจหน้าที่
ขององค์กรที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพึงพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖

ประเด็นที่สอง เกี่ยวกับการที่สมาชิกวุฒิสภาซึ่งพ้นจากสมาชิกภาพไปแล้วขณะยังมีอำนาจ
ปฏิบัติหน้าที่อยู่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๑ วรรคสอง ได้เข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาตาม
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๒ เพื่อให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยให้
กรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งโดยกล่าวหาว่า กรรมการการเลือกตั้งทั้งสามคือ พลตำรวจเอก
วาสนา เพิ่มลาภ นายปริญญา นาคฉัตริย์ และนายวิระชัย แนวนบุญนิยร เป็นผู้ขาดคุณสมบัติความเป็นกลาง
ทางการเมืองและความซื่อสัตย์สุจริต ไม่สมตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ในมาตรา ๑๓๖ พิจารณาได้
ดังนี้

ข้อแรก รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๓ บัญญัติว่า สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงในกรณีต่าง ๆ ซึ่งกรณีหนึ่ง คือ ถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา ดังนั้น เมื่ออายุของวุฒิสภาครบกำหนดเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาขณะนั้นย่อมสิ้นสุดลงและทำให้สมาชิกวุฒิสภาหมดอำนาจหน้าที่ในตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา เว้นแต่ในกรณีพิเศษที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๑ วรรคสอง คือ “เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรา ๑๖๘ ให้สมาชิกวุฒิสภาที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่อายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตามวาระหนึ่ง ทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่” ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ บัญญัติว่า

“มาตรา ๑๖๘ ในระหว่างที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบจะมีการประชุมวุฒิสภามิได้ เว้นแต่เป็นกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การประชุมที่ให้วุฒิสภาทำหน้าที่รัฐสภาตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๒๓ โดยถือคะแนนเสียงจากจำนวนสมาชิกของวุฒิสภา

(๒) การประชุมที่ให้วุฒิสภาทำหน้าที่เลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามมาตรา ๑๓๘ มาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๕๖ มาตรา ๑๕๕ มาตรา ๒๕๓ มาตรา ๒๖๑ มาตรา ๒๗๔ (๓) มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๘ มาตรา ๒๗๕ (๓) มาตรา ๒๕๓ มาตรา ๓๐๒ และมาตรา ๓๑๒

(๓) การประชุมที่ให้วุฒิสภาทำหน้าที่พิจารณาและมีมติให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง”

พิจารณาแล้วเห็นว่า กิจกรรมการประชุมวุฒิสภาที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ กำหนดไว้ให้วุฒิสภาทำการประชุมได้เป็นกิจกรรมสำคัญอย่างยิ่งขาด ไม่พึงให้มีการหยุดชะงักหรือว่างเว้น เนื่องจากอาจทำให้ประเทศชาติเสียหาย เช่น การให้ความเห็นชอบแทนรัฐสภาในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕ หรือการทำหน้าที่เป็นรัฐสภาเพื่อประชุมรับทราบเพื่ออัญเชิญองค์พระรัชทายาทขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ระบุไว้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ จึงบัญญัติให้วุฒิสภาทำการประชุมได้ในกรณีที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎรเพราะอยู่ในระหว่างสภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบคงเหลือแต่วุฒิสภา ในกรณีอายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงก็เป็นอีกสภาวะหนึ่งที่จะทำให้กิจกรรมประชุมเรื่องสำคัญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ (๑) (๒) และ (๓) ไม่สามารถกระทำได้ รัฐธรรมนูญจึงบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๑ วรรคสอง ให้วุฒิสภาที่ครบอายุแล้วสามารถดำเนินการประชุมเพื่อกิจกรรมที่ระบุไว้ใน

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๑ ได้ ซึ่งอาจอยู่ในสถานะที่อายุสภาผู้แทนราษฎรยังไม่สิ้นสุดลงและมีได้ถูกยุบ
ดังนั้น จึงเห็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญว่าต้องการให้วุฒิสภาที่ครบอายุและสมาชิกของวุฒิสภาที่พ้น
สมาชิกภาพเพราะวุฒิสภาครบอายุแล้วมีอำนาจหน้าที่พิเศษเฉพาะกิจกรรมสำคัญยิ่งยวดที่ระบุไว้เท่านั้น
เนื่องจากหากมิได้บัญญัติไว้เป็นกรณีพิเศษแล้ว วุฒิสภาและสมาชิกวุฒิสภาที่สิ้นสภาพแล้วจะไม่สามารถ
กระทำกิจกรรมสำคัญยิ่งยวดดังกล่าว การให้อำนาจพิเศษเช่นนี้จึงเป็นข้อยกเว้นที่ต้องตีความโดยเคร่งครัด
การดำเนินการของสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๒ ซึ่งมีใช้กิจกรรมที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘
ระบุไว้ จึงมิใช่กิจกรรมที่สมาชิกวุฒิสภาที่พ้นสมาชิกภาพเพราะวุฒิสภาครบอายุแล้วสามารถจะกระทำได้
ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๑ วรรคสอง

ข้อพิจารณาต่อไปว่า การที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๒ บัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
หรือสมาชิกวุฒิสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาว่ากรรมการการเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งขาดคุณสมบัติ
หรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๗ หรือกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๓๕ นั้น
มีทางที่จะแปลความหมายให้ครอบคลุมถึงการขาดความเป็นกลางทางการเมืองหรือขาดความซื่อสัตย์สุจริต
เป็นที่ประจักษ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๖ ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่าเมื่อพิจารณาวินิจฉัยแล้วว่า สมาชิก
วุฒิสภาที่พ้นจากสมาชิกภาพตามอายุของวุฒิสภาไม่มีอำนาจหน้าที่นอกเหนือจากอำนาจพิเศษที่บัญญัติ
ไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ ทำให้ไม่สามารถใช้สิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๔๒ แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงไม่รับคำร้องของประธานวุฒิสภาทำหน้าที่ประธานรัฐสภาไว้พิจารณา
วินิจฉัย

นายมานิต วิทยาเต็ม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ